

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Qua ratio de iure patronatus co[n]stare debeat, vt quis admittatur ad
beneficiorum praesentatione[m]. punct. 3

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

Hæc dicta sunt spectato iure antiquo. At attento Trident. sess. 14. cap. 1. de reformat. & sess. 25. cap. 9. de reformat. omnes patronatus acquiriti annullantur, qui non fuerint ex fundatione, vel dotatione ecclesie, vel ex præscriptione immemoriali inquit enim concilium sess. 14. c. 1. de reformat. Nemo enim cuiuslibet dignitatis ecclesiastica, vel secularis quacun- que ratione, nisi ecclesiam, beneficium, aut capellam de novo funda- verit, & construxerit, seu iam erectam, que tamen sine suffi- ciente dote fuerit, de suis præpitis, & patrimonialibus bonis com- petenter dotaverit, ius patronatus impetrare, aut obtinere possit, & debeat. Idem traditur sess. 25. cap. 9. de reformat. & notavit August. Barbosa 3. part. allegat. 70. num. 19. Sub nomine funda- tionis intelligenda est constructio; quia constructus ecclesiam in communi modo loquendi fundare eam dicitur, & tradit Gon- zalez gloss. 18. num. 52.

PUNCTUM III.

Qua ratione ius patronatus constare debeat, ut quis admittatur ad beneficiorum præsentationem.

1. Apponitur decretum Trident. sess. 25. cap. 9. de reformat.
2. Qualiter patronatus authenticum documentum probatur.
3. Per documentum scriptum intelligitur, tamen si contra sentiat Garc.
4. Qualiter ex multiplicatis præsentationibus ius patronatus probetur.
5. Quomodo immemorialis harum præsentationum probetur.
6. Probatur ius patronatus omnibus illis modis, quibus ius be- neficij probari potest.
7. Qualiter probandus sit patronatus illorum, in quibus iure usurpatio præsumitur.
8. Si fiat probatio per immemoriale, debet simul probari conti- nuata præsentationis per authenticas scripturas, alias nulla erit probatio.
9. Debet fieri probatio per scripturas, non solum præsentationum, sed etiam quod præsentationes effectum fuerint sortita.
10. An dari possit casus, in quo per testes præsentationes probentur. Negant plures.
11. Probabilis est dari posse.
12. Qualiter spatium 50. annorum continuatarum præsentatio- num computandum sit.
13. Qualiter patronatus ex privilegio excludatur.

Hic dubitationi respondet Trident. sess. 25. cap. 9. de re- format. in hæc verba. Decernit sancta Synodus, ut titulus ius patronatus sit ex fundatione vel dotatione, qui ex authenti- co documento, & alio iure requisitis ostenditur, siue etiam ex multiplicatis præsentationibus per antiquissimum temporis cur- sum, qui hominum memoriam excedat; alias vero secundum iuris dispositionem. In iis vero personis, seu communitatibus, vel uni- versitatibus, in quibus id ius plerumque ex usurpatione potius quam iure præsumi solet plenior & exactior probatio ad decendum verum titulum requiratur, nec immemorialis temporis probatio ali- ter eis suffragetur, quam si præter reliqua ad eam necessaria præsentationes etiam continuata non minori saltim, quam quinquaginta annorum spatio, que omnes effectum sortita sint, authenticas scripturas probentur. Ex quibus verbis constat con- ciliū distinguere probationem faciendam patronatus particu- larium personarum à probatione facienda pro patronatu ma- gnatum & communitatum, seu universitatum, de quibus usur- patio præsumitur. Triplicem ergo modum assignat probandi titulum ius patronatus in privatis personis, in quibus regula- ritate non præsumitur usurpatio,

1. Primus est per authenticum documentum aliāque à iure requisita. Authenticum documentum est publica scriptura, duo- rum, vel trium testium subscriptione, vel præsentia confecta per manum publicam, cuique necessario fides adhibetur. Gloss. in c. de fide instrum. In præsentia authentica scriptura erit bulla Episcopi, seu consensus eius scriptis concessus ad fundandam, construendam, seu dotandam ecclesiam; sic relato Aloysio Raccio in praxi fori eccles. res. 22. §. tradit Barbosa 3. p. de possess. Episc. alleg. 72. num. 24. Quod si non originalis bulla, seu au- thentica scriptura fundationis ostendatur, sed illius exemplar, & transcriptum, ut si dem faciat, debet habere à iure requisita, tum in eius confessione, tum in extractione, & compulsionem, iuxta tenorem in e. cum P. tabellio. de fide instrument. de quibus opinie Abbis in dicto cap. Couarr. pract. 99. c. 21. & Menoch. de arbitr. casu 87. per totum. debet inquam transcriptum autho- ritate iudicis extrahi & cum citatione illorum, quorum inter- est, insuperque originale, nisi antiquissimum sit, recognos- cendum est, si de eius fide dubitetur, ut aliis relatis, probat Gonzalez gloss. 18. à n. 40.

2. Dubium tamen est, an sub nomine authentici documenti sola scriptura authentica intelligatur. Negat Garc. 5. p. de benef. cap. 9. num. 115. Mouctur, quia notanter concilium non fuit

vsum verbo instrumento, sed documento; ut sic demonstretur quod bet probationes, quibus de veritate docetur comprehen- sas esse: verbum enim documentum, ut ex Calpino, & peritio- ribus linguæ Latine constat, significat admonitionem, probatio- nem, exemplum, que nos certiores, & prudentiores reddunt, & fauet Gloss. in cap. 1. de exceptionibus in 6. verbo documentum per text. ibi probare valeant apertissimis documentis. Ceterum, probabilis casus, estsi verborum documentum generale sit in suprad. text. usurpatum fuisse pro authentico instrumento sic affirmant Leo in thesauro fori ecclesiast. cap. 21. num. 5. Barbosa alleg. 72. num. 21. Gonzalez gloss. 18. à num. 32. & alij apud ipsos. Ratio esse potest, quia si verbum illud documento, non ardeat ad scripturam, superfluum reliqua verba sequentia, quibus sta- tuitur modus probandi titulum. Ut quid enim subiungere de- bebatur concilium titulum patronatus probari posse ex multipli- catis præsentationibus, quæ hominum memoriam excederent, & ex iuris dispositione, si sub authentico documento hæc omnia comprehensa essent.

4. Secundus modus probandi ius patronatus ex fundatione, constructione, vel dotatione in privatis personis est ex præ- sentationibus multiplicatis per antiquissimum temporis cur- sum, qui hominum memoriam excedat. Circa quæ verba con- ciliij dubium est, quot præsentationes sufficiant? Sufficere duas tenet Aloysius Ruccius in praxi. res. 127. in fine. August. Bar- bosa 3. part. de possess. Episc. alleg. 72. num. 31. alios referens, Mouctur tum quia pluralis locutio duorum numero est con- tenta, leg. ubi num. ff. de testibus. c. pluralis locutio. 40. de regul. iuris in 6. Tum quia dictio multiplex, in duobus verificari po- test, neque amplius requirit, præcipue in materia odiosa, & iuris communis correctiva, qualis hæc est. Ceterum mihi pro- babilis apparet ad minus tres præsentationes requisitas esse. Tum quia dictio multiplex, in sua propriori significatione non videtur pauciori numero contenta. Neque enim multiplicari dicitur, quod semel tantum repetitum est. Fauter Iason in l. 1. num. 4. ff. de fideicommiss. Zephalus conf. 225. num. 43. vbi l. 1. Tum & præcipue, quia est duplex præsentatio sufficiat, ut possit dici præsentationem multiplicatam esse, non tamen cum ea quantitate, quam petit concilium, ut scilicet multiplicata sit per antiquissimum temporis cursum, qui hominum memo- riam excedat: nam huiusmodi tempus ad minus est centenarium, ut latet Menoch. de arbitr. casu 3. Patinac. 1. p. prax. crim. quest. 47. num. 112. Nicol. Garc. 12. par. de benef. cap. 2. num. 273. Gutierrez. conf. 2. num. 5. Barbosa alleg. 72. num. 35. Nam licet aliqui dicant sufficere sexagenarium, intelligi debet in depositione testium, si enim immemoriale probant. Si de quadragenario deponant de visu, addentes semper se ita audi- vissent, & intellexissent. Sed in centenario tempore vix contingere potest, quod præsentatio semel tantum repetita memoriam ho- minum excedat. Ergo affirmandum est pluries debere repeti, ut verum sit præsentationes multiplicatas esse temporis cursu hominum memoriam excedente.

5. Quod si inquiras, qua ratione harum præsentationum immemorialis probetur? Respondeo per scripturas directè probari non posse; quia scriptura non probat memoriam in con- trarium non esse, at indirectè bene probari potest, si probetur per centum, & plures annos fuisse præsentationes continua- tas: hoc enim factum tacite innotuit nihil esse contrarium, ut rectè docuit Rota decis. 583. apud Patinac. 1. 2. decis. Per testes probari potest immemoriale, si sint ad minus quadragenarij, & deponant se toto illo tempore vidisse præsentationes esse con- tinuatas, & insuper addant se ita audivisse antecederent effe- ctum esse. Mol. lib. 2. de primogen. cap. 6. à num. 40. Aduerto tamen non esse necessarium in depositione testium, vel scrip- turæ fieri mentionem fundationis, vel dotationis, sufficit de præsentationis multiplicata deponere, sic Gonzalez gloss. 18. num. 46. & testatur sæpè à Rota decisum, & à sacra congrega- tione declaratum esse; idem Barbosa in remission. concil. d. sess. 25. cap. 9. Aduerto secundò debere deponere multiplica- tas esse præsentationes per temporis cursum, qui hominum memoriam excedit vsque ad tempus motæ litis; Barbosa alleg. 72. num. 38. Tertio aduerto, non debere constare de infecto principio, & nullitate tituli; quia tunc cessat præsumptio ex memoriali resultans, siquidem de veritate constat, ut ex decisione sacre congregationis, pluribusque doctoribus com- probat Mol. de primogen. lib. 2. cap. 6. à num. 60. & seqq. Co- uarruarias reg. possessor. 2. part. §. 3. num. 7. Gonzalez gloss. 18. num. 49.

6. Tertius modus probandi titulum patronatus ex funda- tione, vel dotatione, in personis privatis continetur in illis verbis concilij, aliasve secundum iuris dispositionem. Ex quibus colligitur hanc titulum probari posse omnibus illis modis, quibus aliàs à iure tituli probatio conceditur: sic Gonzalez gloss. 18. num. 51. & 58. Barbosa aliis relatis alleg. 72. num. 43. Vnde probari potest primo per famam concurrentem longissima quasi possessione; quia hæc probatio titulum infert, æquivalens enim probationi immemorialis: sic Barbosa num. 43. Gonzalez num. 56. Mascard. de probat. concl. 559. num. 20. & alij apud ipsos. Neque opus est, ut testes deponentes de fama, depo-
nent

nant ex dotatione, aut fundatione tibi competere, sufficit si deponant ius patronatus tibi competere, vt inde præsumi debeat competere ex fundatione, vel dotatione, quia in dubio sic est præsumendum, ac patronatus percat. & præsentationes irritæ sint, iuxta Trident. auferens omnes patronatus alia via acquisitos: sic Achil. *decis. 71. de iure patron.* Barbofa *alleg. 72. num. 44. & 45.* Secundo probati potest per præscriptionem quadragenariam cum titulo colorato, hoc est, qui iustam præscriptionis causam concedere possit: sic Gonzal. *de gloss. 18. n. 57.* Ratio est, quia hæc probatio æquiuale immemoriali: vt probat. *text. in c. 1. iuncta gloss. verb. legitimè. de prescrip. in 6. & cap. cum persona. §. quod si tales. de priuileg. lib. 6. & tradit. multis relatis, Mol. lib. 2. de Hispanor. primogen. cap. 6. num. 52.* Gonzalez *gloss. 18. num. 57.* Quarto probatum est censendum ius patronatus ex litteris inscriptis in lapide publico posito, quibus testatur ius patronatus alicui competere; quia non est credendum ministris ecclesiæ permitturos fore similem scripturam, nisi veritatem contineret: sic Aloysius Riccius *praxi fori ecclesiast. resolut. 125. num. 1. sine.* Mascard. *de probat. concl. 105. num. 10.* Cald. *Percit. de emp. cap. 12. num. 21.* Barbofa *allegat. 72. à num. 50.* Idem dicendum est de armis, seu alicuius familia insignibus ab antiquo tempore positus in aliqua capella: manifestè enim denotant non esse liberam, sed patronatus iuri subiectam. Quinto probatur sufficienter titulus patronatus ex litteris expeditis ab ordinario in beneficii institutione: si enim ordinarius testetur beneficium ius patronatus alicui competere, tacite innuit titulum habere; quia non est credendum ordinarium sic beneficium concessurum, nisi sibi de titulo, & iure probato constaret, cum talis profusio sibi, & successoribus suis damnosa sit: sic Flamin. *de resignat. lib. 8. quest. 11. num. 38.* Puteus *decis. 162. in princ. par. 1. & decis. 142. par. 2.* August. Barbofa *3. par. de potest. Episc. alleg. 72. num. 47.* Debeat tamen probari plures institutiones; nam ex vna sola non videtur titulus sufficienter probatus; cum concilium dicat probandum esse ex multiplicatis præsentationibus, & consequenter ex præsentationibus effectiuis, seu quas institutio sequatur. Barbofa *supra.* Cederem tamen si ex vi huius institutionis vacante beneficio præsentationem faceret, quadragenario tempore te fore præscripturum; quia talis institutio titulum saltem coloratum concedit, & consequenter sufficientem, vt per quadragenario tempore præscribitur. Idem quod dixi de institutione, credo dicendum de libris visitationum, si in eisdem subiectum esset beneficium iuri patronatus ob rationem supradictam; quia cum in hoc patronatu agatur de graui ordinariorum præiudicio, non est credendum sine sufficienti fundamento visitationis declaratos fore in fauorem patronatus. Idem à fortiori procedit in sententia ordinarii super litem motam de beneficii statu, quæ ex testium depositione procedit: sic Rota *apud Farinac. tom. 2. decis. 567. consentit, aliis relatis Barbofa allegat. 72. numero. 49.* casu quo sententia 40. annis retro lata sit; quia est titulus iustam præscriptionis causam præbens. Sexto addunt aliqui probari titulum ex subsidio factò alicui tanquam patrono, præcipue si hoc subsidium sit in aliorum detrimentum, quale est, si alicui concederetur in ecclesia primus locus, qui non nisi patronis solitus esse concedi; quia non est credendum reliquos fuisse permitturos, nisi suam intentionem haberet fundatam; sic relato Moledano *decis. 10. de iure patron.* docuit August. Barbofa *alleg. 72. num. 46.* At cederem nequaquam ex huiusmodi actu, & quasi possessione etiam immemoriali inserti ius patronatus in præsentatione beneficii. Cum enim beneficium fundari possit renunciando iuri præsentationis, & admittendo honorificum locum, credendum est ita fuisse fundatum. Item potuit absque fundatione beneficii, & absque concessione iuris præsentandi concedi loci honorificentia. Non igitur ex illo inferitur ius patronatus in præsentatione, & fauet *text. cum gloss. in c. cum Beroldi. vers. quodam iure. de sentent. & re iudicata. Rota decis. 1245. n. 1. lib. 3. par. 3. diuers.*

7 Hucusque dixi de probatione ius patronatus priuatum. At si de probatione ius patronatus illorum, in quibus plerumque vsurpatio præsumitur loquatur, plenior, & exactior probatio requiritur à concilio *sess. 25. cap. 9. de reformat.* Nam si non probatur titulus ex fundatione, constructione, dotatione per authentica documenta, hoc est instrumenta, seu scripturas, sed per immemorialem præscriptionem, cum debet integrè probare, & insuper præsentationes continuatas, non minori saltem, quam 60. annorum spatio, quæ omnes effectum sortitæ sint authenticis scripturis. Circa quod statutum cum sit à concilio pro forma requisitum, vt ius patronatus admittatur, ad vnguem seruandum est. Primo declarat concilium personas, in quibus hæc plenior, & exactior probatio requiritur, & designat esse eas personas, seu communitates, vel vniuersitates, in quibus ius patronatus plerumque ex vsurpatione potius quæsumi præsumi solet. Hæc igitur personæ, (vt sacra concilij congregatio censuit) sunt Duces, Comites, Marchiones, alique domini ciuitatum, locorum, castrorum, perpetuam iurisdictionem in vasallos habentes, vbi beneficium fundatum est, tamen ipsi, superiorem recognoscant. Gonzalez *gloss. 18. num. 66. & 67.* Aloysius Riccius *praxi, resolut. 132. num. 2.* Capu-

taquen. *decis. 128. num. 1. par. 2.* August. Barbofa *allegat. 72. num. 61.* & variis decisionibus Rotæ comprobant supradicti. Quod dictum est de personis potentibus, dicendum est de vniuersitatibus, seu communitatibus propter eorum potentiam; quia concilium acquiè in omnibus iis vsurpationem præsumit, & tradunt supradicti doctores, & addunt intelligi debere, etiam communitas, vel vniuersitas parua sit; quia hoc non tollit potentiam, cui concilium in decisione nititur. Gonzalez *num. 68.* Barbofa *num. 62.* Garcia *5. par. de benef. cap. 9. num. 101.* Barbofa *num. 64.* sub nomine communitatis, seu vniuersitatis potentis non comprehenditur capitulum ecclesiæ cathedralis, vt ex Rota *decis. 798. sub n. 4. par. 1. diuers.* testatur Gonzalez *ad reg. mensuram. gloss. 18. n. 55.*

Ex his inferunt Garcia, & Gonzalez Rotæ decisionibus comprobantes, subditos dominorum, vel vniuersitatis personas non esse testes idoneos ad probandum ius patronatus, quia ob eorum potentiam præsumuntur corruptumque. Et placet mihi hæc doctrina. Est tamen omnino aduertendum esse, quod hæc præsumptio vsurpationis in supradictis magnatibus, seu communitatibus potentibus, si beneficium collator æque potens sit; quia ratione æqualis potentie non foret permitturus iuri sibi debito derogari; sic docuit Rota *apud Farinac. decis. 378. tom. 2. exculans à præsumptione vsurpationis duces de Bejae, eo quod non sit verisimile Archiepiscopos Toletanos, quorum potentia, autoritas, & religio notissima est, id passos fuisse, vt eorum iura vsurparent.* Et subdit Rota. Quod enim dicitur de istis magnatibus presumi iura ecclesiæ vsurpata, procedit vbi non datur concensus potentie, & autoritatis in Rectore ecclesiæ, secus si Rectori ecclesiæ sit æqualis, vel maior autoritas, quo stante non inrat dispositio concilij *sess. 25. cap. 9.* eaque de causa Achillis de Grassis *decis. 4. de iure patronat.* Puteus *decis. 55. lib. 1.* Barbofa *dicta 3. par. allegat. 72. num. 42.* asserunt hanc præsumptionem regulariter solum esse in iis locis, in quibus beneficiorum collatores sunt Episcopo inferiores. Nam comparatione Episcoporum Hispaniæ ratio hæc præsumptio esse potest ob eorum aequalitatem potentiam, autoritatem, & religionem.

8 Modus ergo probandi ius patronatus ex fundatione, constructione, seu dotatione in iis in quibus vsurpatio præsumitur, si non fiat per authenticum instrumentum, sed per probationem immemorialem, debet huic probationi superaddi probatio per authenticas scripturas continuatarum præsentationum, quæ effectum sortitæ sint per tempus continuatum quinquaginta annorum: neque sufficit, si probet præsentationes primas, & postremas illius temporis, si aliquam intermediam omittas: nam licet probatis extremis mediæ præsumitur probata. Tiraquel *de præsumpt. §. 1. gloss. 5. per totum. Rota apud Farinac. tom. 2. decis. 577.* An non est probata continuatio, nisi solum præsumptiue. Cum autem concilium requirit veram probationem continuatarum præsentationum: effectus sanè non sufficere probationem illam, ex qua hæc continuatio solum arguitur inferitur: & ita tradit, alios referens; Gonzalez *gloss. 18. sub num. 73.* Flamin. *de confidencia. quest. 18. numer. 255.* Aloysius Riccius *praxi, resolut. 133. vers. amplius tenenda.* August. Barbofa *alleg. 72. num. 54. & seqq.* Neque sufficit probare per authenticas scripturas præsentationes continuatas esse nisi tales præsentationes effectum sortitæ sint; quia ita à concilio cauetur. Dicuntur autem effectum sortitæ, si ex vi illarum sit præsentatus institutus, & possessionem beneficii acceperit, iuxta *cap. Cumanana. de electioni. sic Cresten. decis. 5. de iure patron.* Calderin. *conf. 12. eodem tit.* Gonzalez alios allegans *gloss. 18. num. 83.* Garcia *5. par. de benef. cap. 5. num. 105 & 106. n. 103.* Barbofa *alleg. 72. num. 56.* cum aliis.

9 Dubium tamen est; an per scripturas tenearis probata non solum præsentationes continuatas esse, sed effectum sortitæ. Negat Garc. *5. par. de benef. cap. 9. num. 105.* Mouret, quia concilium solum dicit, vt per scripturas probentur continuatæ præsentationes, quæ sint effectum sortitæ, non tamen dicitur, vt per scripturas probentur esse effectum sortitæ. Adde difficillimam esse hanc per scripturas probationem; si quidem probandum est non solum præsentationem eorum ordinario factam esse, sed fuisse ab ordinario admittam, & præsentatam virtute illius institutum, possessionem accepisse. Non igitur est credendum voluisset concilium tantum onus patiens imponere.

Nihilominus probabilius credo, necessario requiri probationem per scripturas authenticas, quod effectum sortitæ fuerint præsentationes factæ: sic docuit Gonzal. *dicta gloss. 18. num. 82.* & testatur à Rota decisum Augusti. Barbofa *alleg. 72. num. 60.* Ratio esse potest. Tum quia concilium petit, vt probentur per scripturas præsentationes continuatæ, quæ sint effectum sortitæ. Ergo dum non probantur effectum sortitæ esse, & esse continuatas, non probantur præsentationes cum qualitate à concilio requisitæ. Tum quia concilium in hac præsentationum probatione, relictibus non confidit. Ergo non debent in duci ad probandam qualitatem illarum à concilio requisitam.

Neque obstant in contrarium adducta. Nego enim concilium non expostulasse pro forma probationem presentationum effectuarum; siquidem expostulavit probationem presentationum, quae sine effectu sit. Item expostulavit probationem presentationum continuatarum; at ex eo quod quis probat presentationes continuatas esse, simul probat effectum sortitas; quia presentationes continuatae non possunt, nisi ad vacationem vnius presentati alius presentetur, at hoc ipso probatum manet effectum sortitas esse, vt ex Rota decis. 545. par. 1. dicitur, tradit Gonzalez gloss. 18. num. 87. Garcia 5. par. de benef. c. p. 9. num. 106.

10 Maior difficultas est; an in aliquo casu admitti possit probatio presentationum per testes.

Negat Gonzalez gloss. 18. a. num. 71. & 79. Mouetur primo, quia concilium probationem per scripturam expostulavit pro forma, vt constat ex dictione, nec aliter. At forma ad vnguem seruanda est, neque adimpletur per acquipollens. leg. cum si. si praei. ff. de translatio. leg. non dubium. Cod. de legib. & multis telatis docet idem Gonzalez supra. Garcia 5. par. de benef. cap. 9. numero 113. Barbosa allegat. 72. num. 5. & Aloysius Riccius praes. fori Eccles. ff. resol. 134. Secundo mouetur, quia concilium in probatione presentationum continuatarum a personis potentibus, communitatibus, & vniuersitatibus non confidit de testibus. Ergo eorum depositio nunquam admittenda est. Tertio, si in aliquo casu admitti possit haec probatio, maxime cum testes deponant de scripturarum amissione, in quibus haec continuatae presentationes continerentur, sed neque in hoc casu videtur probatio admittenda; quia haec admittit facile eluduntur dispositio concilij expostulantis probationem scripturarum pro omni; si quidem facile patroni potentes inducere possunt testes ab probandum scripturas deperditas esse, & in illis continuatas presentationes haberi. Quarto, quia laepé a Rota id edictum est vt testatur idem Gonzalez supra.

11 Ceterum mihi probabilis apparet, posse dari casum, in quo per testes continuatae presentationes probentur, nempe si deponant testes de scripturarum amissione, in quibus presentationes continerentur, sic docuit in praesenti Praxis Archiepiscopalis cap. 63. num. 11. Garcia 5. par. de benef. cap. 9. n. 113. in medio. Ratio praecipua est quia haec probatio per testes non obest dispositioni concilij expostulantis probationem scripturarum pro forma, tales enim deponentes de amissione scripturarum, & de contentis in illis, non tam probant presentationes ex vi suarum depositionum, quam ex vi scripturarum, de quarum tenore testantur; aequivalent enim eorum depositiones scripturarum exhibitioni. Potest ergo dici talis probatio facta esse per authenticas scripturas, non realiter exhibitas, sed per testes declaratas. Quapropter plurimi doctores docent, cum in probatione alicuius actus scriptura necessaria est, fieri posse probationem per testes deponentes de illius amissione, & tenore, vt colligitur ex cap. cum olim. el. 1. de priuilegiis. & cap. sicut de re iudicata. & Felin. num. 2. & leg. testium. in fine. Cod. de testibus, vbi Cynus, Barr. Alberic. Bald. Angelus, Salicet. & doctores communiter, & pluribus firmat Mascard. de probat. concl. 416. num. 11. & concl. 809. a. num. 3. & concl. 845. a. n. 24. Matienzo leg. 6. tit. 6. lib. 5. noua compilat. gloss. 2. num. vlt. Palacios Rub. leg. 22. Tauri. num. 7. & 9. & ibi Castillo num. 4. a. Anton. Gomez num. 28.

Modum huius probationis breuiter, & vtiliter docuit Anton. Gomez leg. 41. Tauri num. 3. Debent namque testes (inquit) deponere de scripturarum amissione, & deque illarum tenore, nullumque in eis apparuisse vitium, sed omnia substantialia habuisse, locum, signum, rellationis, vel notarij. Quapropter subdit Anton. Gomez, testes ad hanc depositionem requisiti debent esse peritos litterarum, vt doctores, aduocatos, tabelliones, vel notarios, alias non plene, sed semiplene probant.

12 Statuto quod per authenticas scripturas, vel per testes de illarum amissione, & tenore deponentes probandae sint continuatae presentationes per spatium 50. annorum, affirmo hos 50. annos numerandos esse ab illa prima presentatione, quae apparuit effectum fuisse sortitam vtque ad diem, in quo his motuistic Barboza alleg. 62. num. 59. Neque a tempore immemoriali debere esse distinctos, sed potius in illo inclusos. Gonzalez gloss. 18. num. 88. cum Praxi. Archiepiscop. cap. 63. num. 51. Ad cuius immemorialis probationem non tempus ante concilium, sed tempus decursum vtque ad controuersiam spectandum est. Gonzalez num. 89. ex declaratione sacre congregationis. Facta probatione iurispatronatus iuxta concilium, & admissio ab ordinario presentatio per patronum, si in sequentibus vacationibus dubitetur de validitate iurispatronatus, non debet patronus repelli a sua quasi possessione presentandi, neque tenetur ante presentationem probare de nouo titulum esse enim patronus nimis graue, si in singulis presentationibus haec authentica tituli probatio requireretur, testatur Barboza in remissioni. concil. sess. 25. c. 9. in princ. cont. 15. decium esse a sacra concilij congregatione, & optime Gonzalez gloss. 18. num. 15. Praxis Archiepiscop. cap. 63. num. 3. Habet enim tunc patronus in iudicio possessorem suam intentionem fundatam, Tandem

aduerto, si ius patronatus probandum sit, non aduersus Ecclesiam, sed aduersus alium patronum tunc supradicta rigorose probationes cessant; quia concilium non de hac probatione loquitur, quae Ecclesiam vni potius quam alteri subicit, sed loquitur de probatione, quae Ecclesiam absolute relinquit subiectam, sic alius relatis Gonzalez ad reg. mens. gloss. 18. num. 59. August. Barboza 3. par. de potest. Episc. alleg. 7. num. 67.

13 Subdit vero concilium dicta sess. 25. cap. 9. de reformat. Reliqui patronatus omnes in beneficiis tam secularibus, quam regularibus seu parochialibus, vel dignitatibus, aut quibuscumque aliis beneficiis in cathedrali vel collegiata Ecclesia seu facultates & priuilegia concessa tam in vi patronatus, quam alio quocumque iure nominandi, eligendi, presentandi ad ea cum vocantur (exceptis patronatibus super cathedralibus Ecclesiis competentibus, & exceptis aliis, quae ad Imperatorem, & Regem seu regna possidentes, aliosque sublimes, ac supremos principes iura imperij in dominis suis habentes pertinent) & quae in fauorem studiorum generalium concessa sunt, in totum profus abrogata, & irrita cum quasi possessione inde secuta intelligantur, beneficiaque huiusmodi tanquam libera a suis collatoribus conferantur, ac collationis huiusmodi plenum effectum consequantur.

Ex quibus verbis manifeste constat omnes patronatus ex priuilegio competentes (exceptis iis qui sunt super cathedralibus Ecclesiis, & qui sublimibus, ac supremis principibus sunt concessi) sublatis omnino esse, & tradunt doctores referendi. Quod verum habet, tamen in ipso priuilegio dictum sit, vt talis iurispatronatus sit eiusdem naturae, qualitatis, & praetogariuae, ac si esset ex fundatione, vel donatione, vel regibus concessum, quia adhuc non est ex fundatione, neque regibus concessum, sed ad illorum instar, & consequenter ex priuilegio & cum concilium excludat omnes patronatus ex priuilegio, manet hic patronatus exclusus, sic Gonzalez ad reg. mens. gloss. 18. sub num. 97. Garcia 5. par. de benef. cap. 9. a. num. 17. vbi testatur saepe a sacra congregatione declaratum fuisse. At est aduertendum patronatum ex priuilegio excludi, si priuilegium grauium sit. Nam si ex causa onerosa concessum sit, non censetur a principe derogatum per legem vniuersalem, vt latius dixi tract. de legib. disp. de priuileg. circa finem, & notauit in praesenti, ex decisione Rotae, Garcia 5. par. de benef. cap. 9. num. 120. Neque enim praesumendum est. Pontificem velle iura naturalia mutare & in praesenti materia est specialis ratio; quia illa causa onerosa aequiualeat donationi, vel fundationi Ecclesiae, & loco illius a Pontifice accipitur.

PUNCTUM IV.

Quibus competat ius presentandi.

- 1 Aliqua necessaria praesupponitur.
- 2 Successione patronatus acquiritur.
- 3 Quis notabilia inde inferantur.
- 4 Translatio iurispatronatus hereditarium ad fideicommissarium, vel usufructuarium vniuersalem? Affirmant plures. Communis sententia negat.
- 5 Media via procedendum est, sique satis argumentis oppositis.
- 6 Quid si Titius relinquat tres heredes, & vnum grauet, vt Ecclesiam adificet, an solus adificator, an omnes alij patronatum obtineant? Propendeo, vt solus adificans obtineat.
- 7 Donatione patronatus acquiritur.
- 8 Qualiter patronus legare, vel donare possit iurispatronatus.
- 9 Permutatione iurispatronatus transferitur.
- 10 Item venditione transferitur patronatus.
- 11 An ex venditione omnium bonorum iurispatronatus hereditarium censetur translatum.
- 12 Si vendas iurispatronatus contra iuris ordinem, probabiliter est te inualide vendere.
- 13 Locatione esse non acquiratur patronatus, acquiratur eius usus. Idem est de feudo, & emphyteusi.
- 14 An pignoratione ius vtilis patronatus acquiratur? Respondetur non acquiri, esto rei cui est patronatus annexus oppignerari possit.
- 15 Qualiter consociatione iurispatronatus transferatur.
- 16 Consensus Episcopi non requiritur ad translationem patronatus annexi villa, castro, &c.
- 17 Iurispatronatus si donatione, legato, permutatione in laicum transferatur consensus Episcopi requiritur, secus si in Ecclesiam.
- 18 Si vnus patronus alteri cedit ius suum, non videtur consensus Episcopi ad hanc cessionem necessarius.
- 19 Pagani, & Iudaei iurispatronatus competere non possunt.
- 20 Quid dicendum de infante, pupillo, & minore.
- 21 Tutor presentare potest ob patronatum competentem pupillo, secus curatori.
- 22 Idem dicendum de parte respectu filij, dum est sub eius potestate.
- 23 Qua presentatio praesentanda sit pupilli, an tutoris? Probabiliter est pupilli esse praesentandam.